

І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ПЕВЧЕНКО

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНЧ: HEnderson 5-8740
Тел. в Нью-Йорку:
Barclay 7-4125

ОРГАНІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ЗАСУДЖУЄ КУБУ

КУБІНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ ПОСІЯ ВИСТУП ПРОТИ ЗДА ЗАЛИШИЛИ КОНФЕРЕНЦІЮ

Сан Хосе, Коста Ріка. — 28-го серпня ц. р. конференція міністрів закордонних справ країн, які належать до Організації Американських Держав, одностайно прийняла декларацію, яка засуджує Кубу за те, що прийняла допомогу СССР, о Соевств за те, що "амішються" до внутрішніх справ американських держав. Прийнята резолюція в цій справі називається Декларациєю із Сан Хосе. Вона гостро виступає проти інтервенції позаамериканської організації у внутрішні справи американської гемісфери. Перед прийняттям цієї декларації кубинська делегація залишила залу засідань, а окремі її члени кричали під час виходу "геть із імперіалістичних синів", "Куба так, сини ні!". В резолюції на згадку про Кубу ані СССР, але декларація не залишає найменшого сумніву, що вона відноситься до цих обидвох держав. Кубинська делегація очолював міністер закордонних справ д-р Раваль Роа, який після ухвалення перших двох пунктів декларації заявив, що його делегація вийшла зі залу. Одностайне ухвалення декларації свідчить про те, що всі країни Латинської Америки підтримують ЗДА в їхньому непорушності з Кубою. Перед прийняттям декларації Конференція відкинула внесок кубинської делегації про те, що ЗДА ведуть агресивну політику у відношенні до Куби. Крім того Конференція закордонних міністрів американських держав організувала окрему комісію, яка мала б вирішувати непорозуміння між окремими американськими державами. Членами комісії є представники Мехіко, Коста Ріки, Колумбії, Венесуели, Бразилії і Чиле. Ця комісія має право вести

Державний секретар Крістіан Гертер (зліва) і асистент державного секретаря Рой Руботтон на конференції Організації Американських Держав у Сан Хосе у Коста Ріці.

ЗДА вишлють при кінці вересня сателіт довкола Місяця

Кейн Канаверал, Флорида. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повідомив 27-го серпня, що ЗДА планують між 22-м і 26-м вересня ц. р. випустити новий сателіт довкола Місяця, який мав би з собою телевізійну камеру. Цей сателіт мав би випустити при допомозі ракети "Атлас-Джонсон" 98 стій завдовжки. Сателіт має важити 372 фунти. В ньому будуть різні інструменти, які подаватимуть на Землю такі відомості про Місяць, яких досі не передавав жодний інший сателіт. Телевізійна камера подасть докладну знімку Місяця, ніж це міг зробити совєтський "Луна-III", випущений в жовтні 1959 р. Інші прилади міряють такі речі, як магнетичні поля, гравітацію, форму Місяця, радіоактивність. Новий сателіт називатиметься "Поніер VI". Він мав би наближитися на 5,000 миль до Місяця а після того почати кружляти довкола нього, як новий його сателіт. "Луна-III" наблизився був до Місяця на 37,284 миль.

Помер кардинал О'Гара, католицький архієпископ Філадельфії

Філадельфія. — В неділю дня 28-го серпня ц. р. рапком помер тут у шпиталі Мі-зерікордія філадельфійський архієпископ Джан кардинал О'Гара, проживши 72 роки. Кардинал О'Гара, колишній президент Університету Нотр Дам і список дисциплі Бюфало, був одним із 6 римокатолицьких кардиналів у З'єднаних Державах Америки. Хворів, уже від довгого часу, але ж не зв'язуючи до хвороби, виконував свої обов'язки. Під час його смерті були присутні при ньому три його сестри. Похорони покійного кардинала відбудуться правдоподібно в День Праці 1-го вересня. На виступу про смерть кардинала О'Гара пала Іван XXIII висловив своє глибоке співчуття. Кардинал О'Гара третій за кардиналами, що померли в цьому році, після 28-го березня, як кардинальський Колегію збільшено до числа 88.

Виконна Рада АФП-НЮ підтримує Кеннеді і Джансона

Вашингтон. — Виконна Рада Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріальних Організацій 26-го серпня вирішила підтримувати демократичних кандидатів на президента і віце-президента сенаторів Джана Ф. Кеннеді і Ліндона Б. Джансона. Ця рада складається майже із 150 членів, і тільки один член був проти цієї резолюції — голова Братства

Ганна Шерей і Лев Рейнарович дали концерт на Союзівці

Союзівка, Кергонскон. — Двоє з-поміж найвідоміших таших співаків-артистів, колишні співаки Київської і Львівської опери сопран Ганна Шерей і баритон Лев Рейнарович, дали концерт оперних арий і українських пісень та композицій на цій оселі УН-Союзу минулої суботи, 27-го серпня. Виступали в рамках щотижневих культурних імпріз та в достоянніх до відоміших частин своєї програми північних і національних о-лятах із сольовими точками та дуетами, обидвоє артисти і їх аккомпаніаторка проф. Зоя Маркович збирали ентузіазм

Курсанти на Союзівці мали свій Союзівий День

Союзівка, Кергонскон. — Минулої суботи, 27-го серпня, 40 учасників Курсу Українознавства на цій оселі Українського Народного Союзу мали свій "Союзівий День" вислухавши доповіді про що велику українську організацію, що стала і залишилася основою Американської України. Доводили висловлювання Д. Галичича, гол. предіачки М-Союзу, про важливість і значення братерських зв'язків між українськими організаціями, заст. гол.

3 Москви видалено економічного атташе амбасад ЗДА

Москва. — В минулу п'ятницю 26-го ц. м. совєтський уряд зажадав негайного відкликання з американської амбасад в Москві тамошнього економічного атташе, Джорджа Пейн-Вінтера. За мотивом подано його зв'язок з видаленням з Москви в жовтні мину. року членом служби безпеки в московській амбасаді ЗДА, Расселом А. Лангеллем. Дж. П. Вінтер, який працював в амбасаді ЗДА у Москві від двох років і мав вже все одно виїхати з СССР, очікуючи іншого призначення. Загально вважають, що його видалення з відділом за видалення з Вашингтону совєтського "дипломата" Валентина Іванова. "Московська Правда" принесла нову статтю з серії кампанії ненависті проти ЗДА, закликаючи, що "деякі члени американської амбасад в Москві проводять підпільну роботу із збільшення активності та нахабест-

Південна Корея пропонує з'єднання на базі плебісциту

Сеул. — Новий південнокорейський прем'єр д-р Джанг заявив, що він буде домагатися на найближчій Генеральній Асамблеї, щоб Об'єднані Нації рилили переведення плебісциту на території Північної Кореї під надзором Об'єднаних Націй. Він підкреслює, що його становище різнилося від становища попереднього президента Сингма-Рі, який вимагав вільних виборів тільки на території Північної Кореї і погрожував воєнним походом проти північної частини краю задля його з'єднання. Джанг заявив, що він стоїть за мирне з'єднання Кореї і що в цій справі він апелюватиме до Генеральної

Аденауер боронить свого міністра оборони і генералів німецької армії

Бонн. — Західно-німецький канцлер Конрад Аденауер, занепокоєний атаками соціалістичної опозиції проти генералів нової західно-німецької армії і проти міністра оборони Франца Посифа Штрауса за проголошення адміралом Фрідріхом Руге меморандуму про становище керівництва армії щодо загальної рекрутати, відношення до західного блоку НАТО і атомової зброї, викликав із ферії Франца Посифа Штрауса на нараду. Після двохгодинної розмови зі Штраусом протягом минулої п'ятниці, з канцлерської канцелярії проголосовано короткий комунікат з висловом подяки і довіри до першого військового провідника Бундесверу (нової західно-німецької армії). Північно заявлено, що Аденауер цілком погодився зі Штраусом, що адм. Руге не сказав нічого більше, як те, що офіційною військовою політикою Західної Німеччини та що соціалістична опозиція причинилася до того мемуранду без ніяких суттєвих рішень причини. Зате Аденауер бачить топоради Штраусові, щоб він узагалі мав сильніший мери та менше реагував на всякі зачіпки що стосуються війська і щоб з уваги на внутрішні і закордонно-політичні відносини німецькі генерали якнайменше виступали публічно.

У Римі помер заживши наркотик, член данської Олімпійської дружини

Рим. — Під час Олімпійських ігор помер в минулу п'ятницю член данської спортивної дружини 22-річний Кнут Енемарк, роверист; він зімлів під час перегонів на 100-км. трасі (62,5 миль) в околиці Риму та в той же день, перевезений до шпиталю, помер. Тренер Олоф Поргсенен признався, що він дав Енемарку і іншим данським роверистам пігулки рококо, лікарства, щоб вони припинили біг траси у старших віком осіб. Поргсенен заявив, що він дав рецепт на цей лік для себе від лікаря та поручити пігулки всім іншим спортсменам.

В Шикаго відбудеться другий З'їзд Українських Ветеринарних Лікарів ЗДА і Канади

Шикаго. — В диях 3 до 5 вересня ц. р. відбудеться тут у залах готелю Ла Сел другий З'їзд українських ветеринарних лікарів ЗДА і Канади і водночас із цим одиннадцяті Річні Збори Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів (ОАУВЛ) з нагоди 10-річчя існування цієї професійної асоціації. Програмою З'їзду вповинять крім офіційної доповіді д-р І. Білоскурського про "Десять років Об'єднання АУВ-Лікарів" ще низка наукових доповідей: проф. д-р О. Корсунського "Люксіозі у домашніх курей в Америці", проф. д-ра І. Розгона "Цитосинична антиретиналярна сировина та її застосування у ветеринарії практичній", д-ра С. Гіла "Азійська чума" — Вступне повідомлення про виробування вбійної вакцини в терені", д-ра Я. Гелети про "Сучасні дослідження в ділянці вірології", проф. д-ра Розгона і д-ра В. Вавричука "Матеріали до вивчення організації принципів і техніки виготовлення та постачання ветеринарних біопрепаратів в ЗДА і Україні", і проф. д-ра І. Розгона та д-ра Р. Барановського "Порівняльна оцінка методів ветеринарно-санітарної експертизи м'яса і м'ясних продуктів в ЗДА та в Україні". Загальні Збори Об'єднання АУВ-Лікарів відбудуться в неділю дня 4 вересня по полудні. В рязках З'їзду передбачений ще бенкет і бал.

ВІЙСЬКА ОН ПЕРЕІНЯЛИ В КОНГО ОХОРОНУ НАСЕЛЕННЯ

КОНГОЛІСЬКЕ ВІЙСЬКО ЛЮМУМБІ МАРШУЄ ПРОТИ КАТАНГІ — ВІСЬМОХ АМЕРИКАНЦІВ "ПОМІЛКОВО" ПОБИТО НА ЛЕТОВИЩІ

Леопольдівль. — Війська Об'єднаних Націй в провінції Катанги, останній, де ще бегігції охоронювали цивільне населення перед небезпечкою нахричних заворушень, доповнили до сили 4,000 воїків та обсадили всі важливіші пункти. Відлет останніх бельгійських воїків був передбачений на виторок-середу цього тижня. Однак ним далеко не запевнено спокою в "Конго, бо водночас зростає небезпека громадянської війни: війська центрального уряду Конго наближуються від стону провінції Касаї до провінції Катанги, центру опозиційно-федералістичного руху, орожного прем'єрові Люмубі. Історію Люмубі відіє військово-політичний успіх припинення силою провінції Касаї і Орісальта, де ширився сепаратистично-опозиційний рух. Перекинені літаками віддані військ ОН ген. Карссон заявив, що він "скажений". Люмубі заявив, що коли ті війська відійдуть з Конго, бельгійські війська, він зажадає відкликання всіх військ Об'єднаних Націй, бо — мовляв — він не хоче окупації Конго Об'єднаними Націями". Зате — за твердженням американських кореспондентів, зібраних в Леопольдівлі на загальній пан-африканській конференції представники 15-ох африканських країн перестерегли Люмубі, що він може сподіватися допомоги від інших африканських країн тільки в випадку, якщо він не буде підраивати авторитету Об'єднаних Націй. Генеральний секретар Гаммершдт вислав до Конго свого найближчого співробітника Андрю В. Кордіс. Відлетів теж з Лійді до Нью Йорку, а відтілі полетить до Конго ідейський генерал І. П. Рікс, заступник головного команданта військ ОН в Конго ген. Карла Карльсона, і індійсь Рашвар Даяр, який репрезентує військ ОН в Конго на місце відкликаного д-ра Ралфа Банча. У Конго з те-віськовиками та цивільними на службі військ Об'єднаних

У Ляосі мирно поладнають політичну кризу

Вієнціан. — Тимчасовий прем'єр князь Суванна Фіма і ген. Фомзі Носаван, лідер опозиції проти переворотів з 3 серпня ц. р., які захопили владу в столиці Ляосу, дійшли до порозуміння, щоб остаточно розв'язку державно-політичної кризи передати парламентові, який нині-завтра здійснить в резиденції короля, місті Ляонг Пратанг. Мають туди переїхати 35 парламентарних послів із Вієнціану і 22 послів, що втекли з-від до головної квартири ген. Носавана в Саваннакеті. У Вієнціані спокій, але все ж військ стоїть перед державними будинками та м. ін. перед американською амбасадой. Лідер комуністичної партії, яка веде від років партизанку під популярною назвою руху Патет Ляо, князь Суванна-Вонг, що втік з в'язниці, проголосив чергез підпільне комуністичне радіо зливну проти розуміння з силами генерала Носавана, бо — мовляв — всесла згода з ним злізківства "користі" з перевороту з 9 серпня. Комуністи підтримували той переворот, що йогі номінально очолює капітан Вонг, що підмовив до бунту своєю сотню парашутистів.

У СВІТІ

● 9 арабських держав, репрезентованих на конференції в Штутгарті в Лівані, рилили прийняти з допомогою визвольно-революційного руху алжирських арабів — дозволити на рекрутатию в їх країнах добровільців для партизанської війни в Алжирі проти Франції та допомагати алжирцям дипломатично на терені Об'єднаних Націй. Але більшість відмовилася з'ясувати дипломатичні взаємини з Францією.

● Кожний третій англієць користає в будь-який спосіб поживитися з англійського закону про соціальну забезпечку, не враховуючи в це окремої допомоги з приходу недуги чи безробіття — стверджує міністерство пенсій в своєму офіційному щорічному звітному.

● На 7-й Олімпіаді в Римі найбільш яскравий одиє мають австрійські учасники: червононам'яні, білі сніжинки і жовті солом'яні капелюшки. Набелеганіше вбрані бегігії: блакитні уніформи, білі капелюшки і білі черевички та білі рукавички без уаги на велику спеку.

● Австралійські спортсмени мають іншого коліру уніформ для чоловіків, — зелені піджаки і білі штани, — та інші для жінок — жовті сукні.

● На китайському суходолі грожуть знову катастрофа голоду. Харчий стан найгірший за всіх 41 років комуністичної влади. Лікарств, що коли-прийдуть голодному заворушення, то комуністична влада знову винищить сотні тисяч і мільйони своїх нещасних голодуючих нещасливців.

● Японський міністер закордонних справ Зейтаро Косака підтвердив, що Японія продовжує жорстко політику тісного союзу з Америкою. Він твердить, що більшість японського народу — прозахідна і проамериканська. Проте новий японський уряд — сказав він — не є проти покращання взаємин із найбільшим сусідом, комуністичним Китаєм, а ділять торгівлі та культурної імміни, корби між китайськими комуністами не проходили в Японії свої підпільні революційні роботи, впливаючи головню на робітників і ліву групу студентів.

Нанадійський уряд турбується зростом безробіття

Оттава. — Число безробітних в липні ц. р. виносило 311,000 і було на 83,000 більше, як в липні 1959 року, і на 11,000 більше в порівнянні з червнем 1960. 311,000 безробітних — це 4.7% зареєстрованих робітних сил, яких в Канаді є 6,592,000. Збільшення числа безробітних в липні було несподіванкою для всіх, бо звичайно в тому часі число безробітних зменшується. Уряд прем'єра Джана Діфенбейкера на окремому засіданні займався справою безробіття. Прем'єр відмовився дати

Американські комуністи передбачають перемогу Кеннеді

Нью Йорк. — Крайовий Виконний Комітет Комуністичної партії ЗДА заявив, що цього року "американський нарід підтримає у виборах Демократичну партію", і що більшість голосуватиме на Кеннеді-Джансона виборчий список. Сама Комуністична партія ЗДА не підтримує ані демократів ані республіканців, тільки заявляє в цій справі таке: "Ми, як комуністи, мусимо знати, де можна знайти нарід, і тоді старатися працювати між народом, даючи йому

В АМЕРИЦІ

● Кулеметними стрілами з невідомого літака був поранений кубинський мільйонер, що стеріг рафінерії цукру Нагсра у кубинській провінції Пинар-дель-Ріо. Минулого року ця кукуарня мала бути пошкоджена бомбою з літака, який прилетів з американської території. Власником цукроварні в кубинській

● През. Айзенгавер перевезе дия 8 вересня ц. р. іспекцію бази для космічних ракетних полетів у Гатсвіллі в Алабамі. База ця була колись під юрисдикцією військового команду-

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1903

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City and Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For U.N.A. members monthly \$5.00. — Single copy 12 cents. — Advertisements: One week \$2.00; two weeks \$3.50; one month \$6.00; three months \$15.00; six months \$25.00; one year \$40.00. — Classified advertising: One week \$1.00; two weeks \$1.50; one month \$3.00; three months \$7.00; six months \$12.00; one year \$20.00. — For rates and conditions of advertising, apply to the Editor.

Printed and Published by: SVOBODA, P.O. Box 316, JERSEY CITY 3, N. J.

Могутність Америки

Секретар оборони Томас Генте і секретарі всіх трьох родів збройних сил Америки — В. М. Брукер, секретар Армії, Д. С. Шарп, секретар Військово-морських сил, А. А. Бирке, шеф морських операцій — одногласно стверджували у своїх промовах на 61-й річній конференції Американських Ветеранів закордонних воєн, що нинішні збройні сили США — наймогутніші у світі. Ніхто з них не зупинявся на самому тому твердженні, а кожний доводив його фактами з сучасного стану в тій ділянці збройних сил, якою він відас. Так, наприклад, подавало додаткові інформації, чому підводний човен з ракетами „Поляріс“ — найвище до цього часу досягнення у військової технології. Виявляло також, що США мають величезну нізничну силу атомової бомби такого малого типу, що їх можна перевозити навіть найменшими літаками, базованими на літаконосцях. Кларенс Л. Джонсон, один з керівників американського воєнного промислу, відзначив на тій конференції за заслуги для воєнного летунства, перестерігаючи проти балакучості, яка влетує ворогові підплаваних американських військових таємниць. Проте, він не називав і інші відповідальні керівники збройної машини та різні високі старшини, які виступали на конференції ветеранів, напевно свідомо і планово виявляли деякі подробиці американської збройної могутності, щоб з'ясувати кремлівським володарям неіснуючі їхні чванливі завдання і погрози.

Щорічна конференція американських ветеранів — це один з найповніших політичних форумів, і тому виступають на ньому найважливіші державні мужи. Ясно, що вони минулого тижня промовляли в першу чергу до своїх слухачів і до всього американського народу. Говорили про плановість і інтенсивність збройних США, вони перестерігали проти критикоманії, яка доводить до зовсім фальшивих висновків щодо дійсної сили Америки в порівнянні з силою СРСР. Говорили про безпеку, яку надає однакова для нашої країни, як і для світової ситуації. Во в громадственості, яке слухає шодня про занадбаність і відсталість в справі оборони країни, може зрозуміти почуття меншважності, а ворог, по-віраючи у свою згоду з вище, може спокійно на заакуляції Америки і штовхання світу у катастрофу. Вей факхові промові не залишали найменшого сумніву, що коли б Москва навіть званилася несподівано нападати на Америку масовими літаками і ракетами, то вона не уникнула б такого відплатного удару, який знищив би її.

А втім, Річард Ніксон не заперечує можливості більшої збройної агресії, звернувши увагу на те, що навіть при найбільшій власній збройній силі можна програти змаг з комуністами, якщо Америка і її союзники не матимуть дійсного уявлення про суть та небезпеку комунізму і не будуть поборювати його воєди з найбільшою енергією, послідовністю і доцільністю. Річард Ніксон вказував на невичність планового, впертого і повного віри у свою правду відносно комунізму в площині духа — ідеології і світоглядності. Він вказував на приклад Куби, де комунізм знайшов корисний для себе ґрунт в тамошній нужді, і закликав до боротьби проти бідності і відсталості у світі, найбільшій союзниці Москви і Пейнінґу.

Минулотижневі промови на конференції американських ветеранів були добре відповіли всім малодухам у світі, які, задивившись в згодний веселливий Москви та заслуги в аргументації її промови, готові зменшувати дієву, найбільшу в світі могутність Америки.

Тріщини в Комблону

Основою міжнародно-комуністичної солідарності — вісь Москва — Пейнінґ — починає потрохи тріщати, а то й надламлюватися. Останні тижні виявили цілу низку фактів, які свідчать про наявність досить обидомо цим провідними комуністичними державами, представленими в комуністичній пропаганді за їхню „дружбу і монолітність“. Існуючі розбіжності між Москвою і Пейнінґом не є тільки другорядного теоретичного характеру. Вони стосуються також фундаментального для зовнішньої політики питання: яким шляхом і з допомогою яких засобів має відбуватися вирішальна розгріза між комунізмом і капіталізмом. Провідники китайських комуністів обстоюють неминучість збройного зудару між обидвома системами, а Москва намагається встановити зобов'язуючу для всіх країн комуністичного блоку і всіх комуністичних партій у світі тезу про можливість перемоги комунізму також шляхом коєкзистенції, з допомогою мирних засобів.

Розбіжність у поглядах на це основне питання проявилася вже давніше. Це вона була причиною загострення Московського агресивного курсу у відношенні до США і це заради вирішення існуючих різниць була проголошена компромісова букарештська декларація комуністичних партій, в якій стверджувалося, що перемога комунізму в тих чи інших країнах може бути здійснена з допомогою також і немирних засобів. Але далішні намагання Хрущова повернутися до вигідної йому „політики коєкзистенції“ привели до ще глибшого загострення між Москвою і Пейнінґом, до взаємних обвинувачень у догматизмі і в негідності проголошувати тезу із... лівим ученням. В цій дебаті одні і другі виступають, як єдиноправильні інтерпретатори вчення Леніна, але обов'язково виступають зовсім різними обстоювачі частіше і зазвичай не Хрущов із своїми теоретиками, а Мао Тсе-тунг та його ідеологи. Суперечка довкола ленінської тези про неминучість збройного зудару між комунізмом і капіталізмом дійшла вже до тієї стадії, що її винесено не тільки на сторінки провідних комуністичних органів „Правди“, „Ліберті“, „Пейнінґського Народного Щоденника“ але навіть на терен комуністичних партій всього світу, яким Москва розіграла своє становище в цій справі з обороною совєтських позицій і з гострим засудженням китайських комуністів, як догматиків, які, мовляв, неспроможні застосувати ленінське вчення до вимог сучасності. Акт одержання такого московського меморандуму підтверджує інформації з комуністичних джерел в різних країнах світу.

Московсько-пейнінґські дебати мають уже деякі практичні наслідки. З комуністичного Китаю починають масово відіти совєтські техніки і інструктори, закликаючи про неможливість співпраці з китайськими „принципіалістами“, а відносно іх цим з книгарень і кіосків Москви зникли видавані їм Товариством совєтсько-китайської преси журналі „Китай“ і „Дружба“.

Розбіжності між Москвою та Пейнінґом дуже поважні, і провідні югославські комуністи вважають їх за один з найважливіших політичних процесів повсякчасного часу. Все ж такі ці розбіжності, хоч які глибокі, не свідчать ще про наявність реальної конфлікти чи її розлама між Москвою і Пейнінґом. Факт існування їх доводить тільки, що монолітність комуністичного блоку є дуже проблематичною справою, і що наявні тріщини можуть скорше чи пізніше поширитися в неспрохідну пропасть.

55 МІЛЬЙОНІВ ЖІНОК ВИБОРЦІВ

26-го серпня 1920 року ввійшов у життя 19-й Додаток до Конституції, який дає право голосування американським жінкам. З нагоди цих 40-их роковин знаходимо в американській пресі різні цікаві завдання.

Отже 40 років тому серед громадян, що мали право голосування, було: 27,000,000 чоловіків і 24,000,000 жінок. Нині ситуація змінилася. У цьому виборчому році тільки 55,250,000 чоловіків буде користуватися виборчим правом — поруч із 55,500,00 жінок. Правда, чоловіки політично активніші, як жінки. У 1956 році з-поміж управлінь до голосування чоловіків голосувало 61%, а з-поміж жінок тільки 57,6%. Все ж 55-мільйонна армія потенційних жіночих голосів — це такий політичний чинник, з яким дуже рахуються всі кандидати.

Аналізуючи постанову маси жіноцтва до виборів, американська преса стверджує, що жінки не є безкритичні, як-то керуються симпатіями-антипатіями до окремих кандидатів, то не відібралися в цьому відношенні. Центральна організація американських жінок з правом голосування розіграла з-під права різним кандидатом квестіонар з багатьма нібито невинними і суто формальними запитаннями, які, проте, є дуже об'ємними й по-доловому проаналізованими. Зрештою, американські жінки — виборці не різні від чоловіків, а в сучасних американських виборах — читаймо питання здібності кандидатів на президента протиставляється комуністичній загрозі цікавістю жінок не менше, як чоловіків.

„Мир“ — це слово, що має надзвичайну атракційну силу, але американські жінки в масі не є пацифістками, себто не визнають засади „мир за всяку ціну“. Нема сумніву, що до проґри Едлі Стівенсона в двох минулих виборах поважкою мірою причинилися жінки: вони не люблять розведення чоловіків на видатних державних становищах, бо, — кажуть, — коли хтось не здібний тримати лад і згоду, як голова родини, то тим паче не можна йому довіряти. Як голова держави, Стівенсон пробавав рятувати в очах жінок свою опінію, виступаючи в товаристві своїх двох гарних синів, але брак ухваленної дружини — співробітниця при його боці був невдалим „мінусом“ в очах жінок — виборців.

Цікавим буде становище жінок у цюгоричних виборах, в яких обидва кандидати на президента — люди молоді, колишні старшини, жонаті. Найцікавішим в суспільно-жіночому житті з-поміж жінок цюгоричних кандидатів є дружина Річарда Ніксона (Пат), яка разом з ним відбувала всі його дипломатичні подорожі по світу і скрізь цікавилася суспільними справами, і дружина демократичного кандидата на віце-президента — пані Л. Джансон — яка не з потреби, а з замишлення працює в тексаскій радіокомпанії; сен. Линдон Джансон є людиною дуже багатого, хоч не може рівнятися з сен. Джансоном Кеїнеї, мультимільйонером. 26-річна дуже гарна дружина Джансона палко заперечила, начебто вона всі свої суки купувала тільки в Парижі.

Хоч американські жінки масово працюють у фабриках, установах і в різних професіях, проте вони більше як чоловіки цікавляться деталями щодо осіб кандидатів і їхніх родин.

Вісестіж прийшла година на відпочинок. Господарі почали накривати нічліг. А що вісім осіб в хаті тяжко було примістити, пан Ю. запропонував нам сіно в стодолі, на що ми дуже радо погодилися. Бо чи ж може бути кращий нічліг?

Другого дня раненько зашли ми в гостиницю хату і під проводом панства Ю. пішли оглядати зруйновану церкву.

Вид був жахливий: у залишках дерев'яної церкви валилися побики, поламани образи святих і подерті хоругви. Біла залиця на цвинтарі стояла розбита домовина з тліючими останками священика, покинена з гробівця. Сутана була ще в доброму стані, і виглядало, що священик помер недавно. Тяжко було погодитися з дійсністю.

Попорочилися ми з панством Ю. і першим поїздом ліпшотом вийшли до Туркович. Дорога вже недалека. Перестанок у полі, недалеко

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ

Це вже останні тижні нервовості в господарському житті Америки. А саме: що буде? Чи із початком осені прийде нормальне наростання економічної дії, таке підтримане для цього сезону оцінних місяців, чи може починатися господарська обнижчання (рецесія), що її вже боїться протягом кількох місяців. Звичайно вже по „Дніві Праці“ економіка країни мас швидко підніматися. Життя, кінець наважінного часу, випуск нових авт, наближення святкових дат „Дня Подяки“ і Різдва Христового, пересек до зимової продукції і т. п. — позначас економічному звищарі при нормальних обставинах в місяці вересні і жовтні.

Що буде? Правдоподобно, нормальне осіннє господарське наростання прийде і цього року, і розвіє побоювання та нервовість. Не буде ні рецесії, ні величезного економічного розгону. „Свобода“ писала на своїх сторінках у вересні в січні цього року, що економічний спад, мабуть, прийде, але через рік, восени 1961 року. На це с. розуміється, свої причини. Але побоювання рецесії вже тепер були дуже серйозні.

Щоб її запобігти, Федеральна Резервна Система, займає ключове становище на грошово-кредитному ринку і регулює до деякої міри фінансові обороти американського економічного життя, яке закладається обнижчанням редисконого стопу і вимоги банківських резервів (збільшено 600 мільйонів доларів для дій підприємств), обнижжено також відсоток готівки, кінцевої для біржових операцій, із 90 до 70. Резервна Система зробила це ку дш скоріше, як в минулих роках. В минулих роках обнижжували редиско і законні резерви шойно тоді, коли господарська обнижжя вже була помітною, тепер це зроблено наперед, поки ще не було жадної певності, яким шляхом піде розвиток господарських подій. Мовляв, що б себе забезпечити на будуче.

В минулому кредитова політика Федеральної Резервної Системи у великій мірі пристосовувалася до економічної поправи і звищарі кон'юнктури. Тепер полетна кредитних вимог практично не допустити до обнижжів.

Але полегшення кредиту і обнижжя відсотків, мас до деякої міри відсміх вплив на інші сектори американського народного господарства. Відносно високі відсотки від капіталових вкладів закордонно притягають туди американські долари і американське золото, зокрема до Англії, Німеччини, Канади, Швейцарії та Голландії. Ми тратимо золотої резерви, і цінність до-

гостинця і церкви. Вийшли ми в гостинець, і стежечкою через цвинтар попрямували до церкви. Вже при вході на цвинтар побачили гуртки людей, що оточили своїх священиків. Ми підійшли до одного з тих гуртків. Плакали парохіянці, плакали й бездомні священики. Старенький, сивоволосий селянин із сльозами на очах звернувся до свого священика: „Батьку, любий наш, може скоро вже прийде мені прощатися з цим світом, хто ж відпровадить мене в далеку, незнану дорогу?“ Не чула я відповіді пані-отці, бо присіпнула кроку, наздоганяючи своє товариство.

Церква була невеличка, ніби каплиця, побудована тимчасово на полі, подарованому парохіям якимсь добродієм. На ліварі образ Пречистої Богородиці. Священики приготувалися до Богослужби, інші сповідали вірних. Було їх багато. Народу прибувало пораз більше. Мабуть, ціла Холмщина згуртувалася, щоб

востаннє віддати поклін Пречистій Богородиці.

Велика маса народу приступила до сповіді й Святого Причаста. Всі свідчення причащали. По Службі Божій, як і щорічно, рушила процесія з водосвяття на ріку біля старого монастиря, який польська влада вже давніше забрала. Беремо й ми участь в процесії. По дорозі чуємо розмови про насильства поляків. Чує, як одна жінка говорить до другої: „Польки хочуть, щоб я не поїду!“ По водосвятті процесія тією самою дорогою верталася до церкви. Коли минули монастир, побачили хлопців, що бігли назустріч з розпачливими словами: „Зі староства приїхали нашу церкву руйнувати!“ Зчинився крик. З маси народу виступили нечі чоловіки, парубки і побила до церкви. Чути голоси розпачу й грізби: „Хто посміє зблизитися до церкви, порубаємо голови сокирами!“

Процесія повільно посувалася вперед, і ось ми знову

Олег Лисак

МОКРІ СПОГАДИ

Хоч як фасцинуючо звучить цей наголовок — встаети, ці спогади не мають нічого спільного ні з сльозами, ні з ніякою іншою „мокрою роботою“. Це просто кілька фрагментів спогадів з двох останніх Крайових Змагань з плавання, які відбулися в роках 1942 і 1943 у Львові, в воєнних часах.

Варто їх нагадати, зокрема тому, що 3 і 4 вересня відбулися на „Союзівці“ (де ж би інде?) перші офіційні плавацькі змагання в ЗДА за першість СУАСТ. Оскільки мені відомо, такого типу офіційних змагань ми ще на терені ЗДА не мали. Після інших ділянок спорту, приходять (завдяки фактові збудування на „Союзівці“ спортивного басейну) до голосу наших представників „мокрого спорту“. Але повернімся на хвилину в часи з-перед 17 і 18 років.

У 1941 році плавацькі змагання не було. Шойно проґримів фронт, перейшла перша хвиля політичних арештувань Гестапо, і нікому в голові плавання не було. Але вже в наступному році — живий живе думас — в тіж-теж після Крайових Змагань з відбавки, які відбулися у Станиславові, дійшло до Крайових Плавацьких Змагань.

Вони відбулися 22-го вересня 1942-го року (пам'ятаю цю дату дуже добре з чисто приватних мотивів) на прикритій плавальні у Львові Відривав ці змагання проф. В. Кубійович, як провідник УІК, і дуже добре пам'ятаю його слова: „В здоровому тілі здорова душа. Вже старинні греки...“ — Такими словами відкривав проф. Кубійович Крайові змагання з відбавки тижень перед тим у Станиславові, і тому я запам'ятав їх так добре.

В змаганнях брало участь велике число змагунів не лише зі Львова, але з цілого краю, з різних провінційних містечок і навіть сіл. Деякі із змагунів, які брали участь в цих змаганнях, перебувають в Америці, інші в Австралії і т. п. „Американці“ брали участь, оскільки не зраджус менш пам'яті, Ю. Купчинський, Ю. Гарасим, Б. Припхан, Л. Свистун — Каштанюк, Р. Гавриляк, як також і „вище підписаний“. Змагання виграли „приспівово“ КЛК, здобувши чашу „Центросоюзу“, яка також перейшла за океан і знаходиться

демократи за, а республіканці проти соціальних реформ. Обидві партії — за реформи, зокрема за медичну опіку над старшими віком. Проблема в засобах. Але пересічний громадянин не заявляв це розумі.

Тим часом положення в різних ділянках економіки різне. Продукція сталі, що є важливим показником економічної ситуації, низька. Вона на 3% менша за рівень, на якому стояла в липні-серпні 1957 року, зараз так перед рецесією, що почалася в жовтні того року. Сталеві підприємства працюють на 56% своєї продуктивної можливості. Також будівельна індустрія в не дуже добром стані, не зважаючи на кредитові полегшення на гіпотечні (мортґеджі) і зменшення задоваткової системи (давніпеймент).

Натомість індивідуальні заробітки збільшилися на 19,7 мільйона доларів у порівнянні з попереднім роком. Споживач витрачає відквіт до червня цього року на авт, меблі, харчі, репараційні послуги і т. п. на 16,8 мільйона більше, як в тому самому часі рік тому. Назгал, однак, споживач витрачає тепер більше на такі речі, як харчі, репарації та послуги, а менше на добра тривалі — того характеру, як хати, меблі, електричне устаткування і т. п. Це є некорисне явище. Тільки продаж авт сьогодні більший, як в 1959 році.

Ждемо на „Дні Праці“ і на дальший розвиток моєї.

В Америці, Далекі на гостиніці стояла авто з представниками польського старства. Ніхто з них не посміє підійти до церкви.

Заболілим серцем останній поглядом вийшли ми до Угнова. В короткому часі оповідали мені холмщани, що також і до церквочки в Турковичах поляки зруйнували.

Вашингтон. — 27-го серпня республіканські й демократичні сенатори відзначили 52-річчя дня народження провідника демократичної більшості в Сенаті і кандидата на віце-президента сен. Линдона Б. Джансона. Від демократів промовляв сен. Майк Мансфелд, а від республіканців сен. Енерет МакКінлі Дірксен; вони обидва хвалили Джансона, який диктував їм, кажучи, що високо цінить слова призначення від двох партій.

Софія Дорожницька-Теслюк

ОСТАННІЙ ВІДПУСТ В ТУРКОВИЧАХ НА ХОЛМЩИНІ

Рік 1938-ий. Повітряне ходило посувається пойді в станції Угнів — Застав'я по лінії вузькоколійних Угнів — Туркович. Наша група в числі восьми осіб зайняла місце в малому вагончику і з зацікавленням приглядалася малювничим околицям. Дехто перший раз їхав в цьому напрямі. Дорога наша була до Туркович, де щорічно 15-го липня в день „Положення Риз Пресвятої Богородиці“ відбувався відпуст. В тому році мабуть великий маніфестаційний шествіє проти руйнування Польською православною церквою. Крім цього хотіли ми бачити, як виглядали зруйновані церкви, буд в яких-як пан Ю. Марусень-ляків олівдаль холмщани.

Мали двох гарних діточок: дівчинку 8-10 років і хлопчика років на шість. Мова в хаті була українською. Гостям вони дуже зраділи і вітали нас, чим хата була багата. А була вона така багата.

Під час вечері головною темою було руйнування церкви. Пан Ю. сумним і стислим голосом оповідав нам, як виглядає зруйнована церква в Лавшеві. Він, хоч поляк, тяжко переживав це разом із своєю Марусею.

По вечері господар дому звав мандоліну й легко вдягнув пальчани по струнах. Батько-поляк і донька-українка заспівали сумної пісні:

На Угнів височина могола,
На моголі червона галина,
На галині чорний ворон
Кричав,
На моголі дівчинонька
Плала,
Це недалеко сиротою стала,
А вже стільки горючих
Заспала.

В очах Марусі появилася сльоза, бо й сама вона була сиротою.

ПРОТОКОЛ

З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 16-го ДО 20-го ТРАВНЯ 1960 Р., В КІНГ ЕДВАРД ГОТЕЛЮ В ТОРОНТІ, КАНАДА

(3)

Звіт головного секретаря Я. Падоха

(Продовження)

ПОЧЕСНА ЛИСТА ВІДІЛІВ,
що виконали і перевидали свої квоти нових членів

Число Відділу	Місцевість	квота	Прислано членів
14	Ньюарк, Н.Дж.	30	37
15	Вашингтон, Д.К.	10	13
16	Спрінг Валі, Н.И.	8	15
22	Шикаго, Ілл.	10	27
25	Джерзі Сіті, Н.Дж.	20	56
35	Шикаго, Ілл.	50	52
42	Пассейк, Н.Дж.	32	71
53	Піттсбург, Па.	10	10
78	Майнерсвил, Па.	5	27
83	Філадельфія, Па.	35	52
100	Гері, Інд.	10	10
120	Аликанппа Па.	25	29
121	Ром, Н.И.	18	26
141	Лінколі, Небр.	8	44
147	Аллентаун, Па.	45	46
153	Філадельфія, Па.	120	155
168	Перт Амбой, Н.Дж.	16	16
177	Провіденс, Р.А.И.	10	21
189	Філадельфія, Па.	30	77
191	Трой, Н.И.	50	55
192	Геркімер, Н.И.	15	23
194	Нью Йорк, Н.И.	50	81
203	Нью Йорк, Н.И.	5	7
221	Шикаго, Ілл.	126	133
226	Денвер, Коло.	7	23
239	Філадельфія, Па.	22	23
257	Лос Анджелес, Кал.	16	28
271	Елмайра, Н.И.	20	20
284	Іст Ст. Люїс, Ілл.	10	77
293	Бруклін, Н.И.	15	23
305	Магоні Сіті, Па.	16	16
317	Сиракуз, Н.И.	10	11
323	Кансас Сіті, Кан.	10	23
325	Бруклін, Н.И.	40	40
327	Гемпстед, Н.И.	20	27
328	Клівленд, Огайо	10	13
341	Віндзор, Онт.	25	29
343	Рочестер, Н.И.	18	23
345	Міннеаполіс, Мінн.	100	143
347	Мілвил, Н.Дж.	13	14
349	Менвил, Н.Дж.	6	8
350	Стемфорд, Конн.	15	26
355	Ст. Джозеф, Мо.	10	19
356	Омага, Небр.	20	68
358	Клівленд, Огайо	13	15
362	Врістол, Па.	14	17
371	Ньюарк, Н.Дж.	24	27
374	Бостон, Масс.	20	20
376	Люблін, Віск.	5	7
379	Шикаго, Ілл.	75	87
387	Вілліментік, Конн.	8	9
397	Філадельфія, Па.	35	40
418	Торонто, Онт.	6	10
423	Шикаго, Ілл.	127	143
427	Ст. Кетрікс, Онт.	25	30
439	Садбрі, Онт.	22	34
446	Кіркленд Лейк, Онт.	5	7
447	Монтреал, Кв.	5	6
453	Торонто, Онт.	5	7
466	Бренфорд, Онт.	8	10
468	Нагара он Лейк, Онт.	8	16
470	Лонг Бренч, Онт.	5	8
471	Монтреал, Кв.	40	93
474	Філадельфія, Па.	5	6
484	Ютика, Н.И.	35	35
486	Сан Франсіско, Кал.	5	7
495	Вінніпег, Ман.	10	32
498	Ванкувер, Б.К.	10	10
502	Гаффорд, Саск.	5	5

ПЕРШУНИ ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ

ВІДІЛІВІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвище	Ч. Відділу	Місцевість	Прислано членів
1.	Т. Шпікула	221	Шикаго, Ілл.	129
2.	С. Куропась	423	Шикаго, Ілл.	110
3.	М. Семків	379	Шикаго, Ілл.	85
4.	І. Васильюка	284	Іст Ст. Люїс, Ілл.	77
5.	В. Цимбала	471	Монтреал, Кв.	57
6.	П. Пуццолі	35	Шикаго, Ілл.	55
7.	П. Головачук	42	Пассейк, Н. Дж.	55
8.	І. Заворський	147	Аллентаун, Па.	46
9.	В. Крушельницький	94	Дітройт, Міш.	45
10.	В. Никифоров	194	Нью Йорк, Н.И.	40
11.	М. Отрок	14	Ньюарк, Н.Дж.	37
12.	Квітка Стецюк	25	Джерзі Сіті, Н.Дж.	37
13.	А. Джула	161	Ембрідж, Па.	35
14.	С. Гавриш	83	Філадельфія, Па.	33
15.	В. Гасій	204	Нью Йорк, Н.И.	31
16.	В. Гавриляк	316	Рочестер, Н.И.	31
17.	І. Будник	155	Перт Амбой, Н.Дж.	29
18.	В. Рефт	120	Аликанппа, Па.	29
19.	М. Рубін	39	Сиракуз, Н.И.	27
20.	І. Петрунціо	78	Майнерсвил, Па.	27
21.	В. Квас	88	Кергонксон, Н.И.	27
22.	А. Копіянський	327	Гемпстед, Н.И.	27
23.	Олена Олек-Олексик	22	Шикаго, Ілл.	26
23.	О. Гадз	121	Ром, Н.И.	26
23.	В. Цюпа	325	Нью Йорк, Н.И.	26
23.	д-р В. Палідвор	350	Стемфорд, Конн.	26
27.	М. Сенік	45	Філадельфія, Па.	25
27.	М. Галькевич	59	Стретфорд, Конн.	25
27.	В. Гафткович	277	Гартфорд, Конн.	25
27.	П. Федик	292	Дітройт, Міш.	25
27.	М. Воробець	356	Омага, Небр.	25
27.	Софія Брезіцька	414	Нью Гейвен, Конн.	25

СПЕЦІАЛЬНІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвище	Ч. Відділу	Місцевість	Прислано членів
1.	І. Оджинський	153	Філадельфія, Па.	157
2.	В. Зорич	432	Торонто, Онт.	138
3.	В. Запаранюк	484	Ютика, Н.И.	80
4.	П. Котельницький	189	Філадельфія, Па.	76
5.	В. Колодій	191	Трой, Н.И.	56

ПОСТІЙНІ ОРГАНІЗАТОРИ

Ч.П.	Прізвище	Місцевість	Прислано членів
1.	М. Дербуш	Міннеаполіс, Мінн.	303
2.	І. Скочляс	Філадельфія, Па.	282
3.	М. Ткачук	Шикаго, Ілл.	142
4.	В. Косар	Вінніпег, Ман.	125
5.	М. Сенчишак	Шикаго, Ілл.	103

ЖІНКИ-ЧЕМПІОНИ ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ

Ч.П.	Прізвище	Ч. Відділу	Місцевість	Прислано членів
1.	Квітка Стецюк	25	Джерзі Сіті, Н.Дж.	37
2.	Олена Олек-Олексик	22	Шикаго, Ілл.	26
3.	Софія Брезіцька	414	Нью Гейвен, Конн.	25
4.	Іванка Подола	125	Шикаго, Ілл.	18
5.	Стефанія Боганик	334	Клівленд, Огайо	16
6.	Олена Штогрін	397	Філадельфія, Па.	13
7.	Ольга Недошкіт	256	Ріверсайд, Н.И.	12
7.	Марія Демидчук	293	Бруклін, Н.И.	12
7.	Марія Свєрід	343	Рочестер, Н.И.	12
10.	Іванна Гірко	358	Клівленд, Огайо	10

Як бачимо згорі, поміж відділовими організаторами-першунми знайшлися головний радий Т. Шпікула, головний контролер інж. С. Куропась, і секретар М. Семків. В групі спеціальних організаторів першими трьома є головні радий І. Оджинський і В. Зорич та секретар В. Запаранюк з Ютики. Поміж постійних організаторами на перший план виступили М. Дербуш, мгр. І. Скочляс і М. Ткачук.

Між жінками, які дуже оживили нашу ювілейну кампанію, визначилися передусім секретарка 25 Відділу Квітка Стецюк, а за нею примістилася — секретарка 22 Відділу Олена Олек-Олексик та предсідниця 414 Відділу Софія Брезіцька.

Коли в 1958 році на почесній листі переможців, які здобули бодай 25 членів, знайшлося 21 осіб, в 1959 р. їх вже було 35. Вгорі їх імена і обличчя.

Підсумовуючи вислід ювілейної кампанії, слід ствердити, що, коли залишити поза колом нашої уваги декілька років безприкладного збільшення членства з припливом нової нашої імміграції після останньої війни, тобто роки 1949-1952, цей рік є найкращим під оглядом побилення членів У.Н.Союзу. Щодо загального числа здобутих членів, він був найкращим від 1953 р. В тому році, хоч число здобутих членів (4,682) було менше від загального числа членів здобутих в 1959 р. (4,998), все ж число збільшення загальною союзового членства було в 1953 р. більше (1,727), ніж в останньому році (1,423) з причин, які були згадані вище.

Ці числа найкраще порівняти на таблиці, поданій внизу.

РІСТ ЧЛЕНІВ ЗА ОСТАННЄ ДЕСЯТИЛІТТЯ

Рік	Число нових членів	Чистий приріст
1950	8,710	5,511
1951	7,313	4,270
1952	5,738	2,704
1953	4,682	1,727
1954	3,426	252
1955	3,490	530
1956	3,343	179
1957	4,430	1,256
1958	3,727	299
1959	4,998	1,423
Разом	49,857	18,151

Стан членів УНС з 1 січня 1950 року 56,009
Чистий приріст членства за 10 років 18,151
Стан членів УНСОюзу з 31-го грудня 1959 року 74,160

Варто підмітити, що в 1959 р. 1,630 членів, тобто 32% всіх членів, зорганізували наші постійні та спеціальні організатори, з чого самих дев'ять постійних організаторів

ПЕРЕДОВІ ЗМАГУНИ ЗА РІСТ І РОЗВИТОК ТА КРАЩЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

Портрети найуспішніших учасників ювілейної організаційної кампанії Українського Народного Союзу для відзначення його 65-річчя в 1959 році.

здобуло 1,028 членів, отже 20% всіх придбаних членів. Ці числа показують вагу наших постійних організаторів у вдержанні та збільшенні числа союзового членства. Два відсотки цих організаторів (у порівнянні до числа Відділів і їх організаторів) придбало для УНСОюзу 20 відсотків всіх нових членів у 1959 році. Це число подвоїлося, коли з названої кількості організаторів (9) відрахувати сезонних і тих, які скоро залишили працю чи цюно почали працювати під кінець кампанії.

Справедливість вимагає, щоб, даючи точний огляд нашої ювілейної кампанії, спом'янули не злим, тихим словом членів Головного Уряду УНСОюзу, більшість яких дуже активно працювали під час кампанії, а значне число яких стало її чемпіонами. Їх легко відшукати між світлинами наших ювілейних чемпіонів. Може варто при цьому заважити, що не всі вони подавали свої імена при своїх успіхах. Радісно підкреслити цей факт, бо що з цінніше, як ствердити, що Головний Уряд не обмежувався репрезентативно та керівництвом союзовими справами і акціями, але переводив їх нарівні із союзовим загальном.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН І АНАЛІЗ ЧЛЕНСТВА

Після вступної таблиці, яка показує загальний рух членів у звітному періоді, тобто прибутки і убуток членів, та після можливо точного справозвіду за минулорічної кампанії, яке має не тільки ретроспективне значення, але й вказує шляхи на будуче, наводимо внизу ряд таблиць, які дають загальний образ стану членства на принципі 1959 р. Коли таблиці, які відносяться до кампанії, мають динамічний характер, ті таблиці, що вилучили крім деяких, мають характер статичний. Вони показують стан з кінцем звітнього року і, там де слід, порівнюють його зі станом членства в попередніх роках.

Першими у цій серії таблиць є дві порівняльні таблиці, які показують, як факто членство за останні сім років і як збільшувалася сума його забезпечення. Тут особливо цікаво підмітити постійний зріст середньої суми забезпечення нових членів, яка за тих сім років збільшилася на 30 відсотків. Коли середня сума грошової грамати членів, що забезпечилися в УНСОюзі в 1953 р., була 691 доларів, то ця сума в 1959 р. вже виносилася 901 доларів. Це порівняння показує, що хоч поволі, зростає серед нашої громади зрозуміння важливості правдивого, не лише номінального, життєвого забезпечення.

НОВІ ЧЛЕНІ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО РОКАМ

Рік	Число нових чл.	Їх сума забезп.	Пересічна сума заб.
1953	4,682	\$3,235,929	\$691
1954	3,426	2,491,299	727
1955	3,490	2,783,500	797
1956	3,343	2,614,500	872
1957	4,430	3,547,000	800
1958	3,727	3,306,000	887
1959	4,998	4,505,500	901

ПОСТІЙНІ ОРГАНІЗАТОРИ УНС

(До них належать ще: М. Ткачук, що прислав 142 нові члени і М. Сенчишак, що здобув 103 чл.)

Рік	Число членів	Їх сума забезп.	Пересічна сума заб.
1953	70,221	\$ 48,069,733	\$ 684
1954	70,473	48,600,387	689
1955	71,003	49,580,309	698
1956	71,182	50,356,954	707
1957	72,438	51,830,257	715
1958	72,737	52,793,753	725
1959	74,160	54,749,205	738*

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО РОКАМ

Рік	Число членів	Їх сума забезп.	Пересічна сума заб.
1953	70,221	\$ 48,069,733	\$ 684
1954	70,473	48,600,387	689
1955	71,003	49,580,309	698
1956	71,182	50,356,954	707
1957	72,438	51,830,257	715
1958	72,737	52,793,753	725
1959	74,160	54,749,205	738*

* Тому, що з 74,160 були 2,568 додаткові грамоти (подвійні грамоти цих самих членів), справжній пересічна сума забезпечення члена в 1959 році виносить \$ 764.00

Не без інтересу для пізнання загального стану союзового членства і, що не менше важливе, для планування на будуче, є відставлення членства по відділам (департаментам), на які воно поділене, по класам забезпечення і по висоті забезпечення.

Раніше були замітки про популярність класів під цю пору, тобто серед нових членів. Тут показаний загальний стан загально членів, який виявився, що найбільш поширеною класовою забезпечення серед старших членів є клас В, яка розтагас забезпечення членів на все життя, а серед молоді клас Е-20, тобто винятково забезпечення на 20 років.

Нижче подані таблиці показують, що УНСОюзу мав під кінець 1959 р. всіх 79,199 членів. З того числа 74,160 активних членів, тобто таких, які платять вклади і користуються з усіх членських прав, та 5,039 неактивних, які або сплатили вже свої вклади або, переставши їх передчасно платити, були перенесені на продовжене часове забезпечення. Цих останніх є всього 6.3 відсотка.

Введена в другій половині 1958 р. реасекюрація поволі розвивається. З кінцем минулого року вона досягла 196 членів, на кругло півмільйона забезпечення. З неї користуються головним чином старші члени, з-правила після 60-го року життя.

Сума 15,201 забезпечених подвійно на випадок акцидентної смерті замала, як на користь, що дає це додаткове забезпечення, зокрема при постійно зростаючій смертності від випадків. Невеличка доплата, яку побирається від цього забезпечення, повинна дорадити нашим членам більше користатися з цього забезпечення, зокрема, коли брати до уваги, що нагадал наші члени забезпечення занизько.

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧИСЛА ЧЛЕНІВ ТА ІХ СУМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

Ч. членів (грамот)	Сума забезпечення
Активні члени молодечого відділу	24,472
Активні члени відділу дорослих	49,688
Неактивні члени, які сплатили вкладки	2,994
Неактивні члени на безплатному продовженні забезпечення	2,045
Разом	79,199
З того числа реасекуровано 196 членів на	\$ 271,785
Плюс подвійне забезпечення цих самих членів на	220,000
Разом реасекурованих 196 членів на	\$ 491,785
Додаткові забезпечення: Подвійно забезпечені на випадок смерті внаслідок нещасливого випадку:	
Активні члени	15,147
Неактивні члени кл. Р.	54
Разом	15,201
Члени мол. відділу з забезпеченням на платівку	2,468
	\$ 2,026,000

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ПО КЛАСАМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

Клас	Число членів	Іх сума забезпечення
I	2,362	\$ 1,361,000
II (P-70)	442	160,000
III (E-16)	561	56,100
P-20	8,058	5,702,500
E-20	9,243	6,052,250
E-18	3,654	2,844,500
P-65	83	58,000
E-65	69	43,000
Разом	24,472	\$16,277,730
Відділ дорослих:		
W & T	20,282	\$15,704,725
O (P-70)	566	406,000
P-20	16,015	12,389,750
E-20	11,410	8,473,000
P-65	558	509,000
E-65	118	774,000
DP	118	215,000
Разом	49,688	\$38,471,475
Разом в обох відділах	74,160	\$54,749,205

Нижче подані таблиці показують розподіл членів та Відділів, у яких вони гуртуються, по стейтам, округам і більшим осередкам союзового життя. Під оглядом числа членів і забезпечення та числа Відділів, все це на першому місці стоїть Пенсильнія, але її перештовує дуже загрозливе Нью-Йорк. УНСоюз далі діє в 27 стейтах, дистрикті Колумбії та в 6 провінціях Канади. Відділи розміщені в 32 округах, в яких не всі ще організовані й чинні. 17 Відділів взагалі не мають змоги належати до округу з уваги на своє віддалення від інших Відділів. Щодо більших скупчень союзового членства, то під цю пору налічуємо 47 місцевостей, в яких з бодей 300 членів УНСоюзу.

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ПО СТЕЙТАМ ТА ПРОВІНЦІЯМ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

Ч. П. Стейт, провінція	Ч. членів	Іх сума забезп.	Ч. Відділів
1 Pennsylvania	16,151	\$ 12,148,226	148
2 New York	15,445	11,020,619	80
3 Illinois	8,667	6,013,682	31
4 New Jersey	8,257	6,117,016	58
5 Ohio	6,127	4,651,367	28
6 Ontario, Can.	4,688	3,681,300	27
7 Michigan	3,372	2,609,776	9
8 Connecticut	3,037	2,161,263	20
9 Massachusetts	1,353	868,984	12
10 Quebec, Can.	1,124	900,750	8
11 Minnesota	842	677,217	4
12 Rhode Island	806	615,476	7
13 Maryland	768	584,466	7
14 Missouri	506	366,669	5
15 Indiana	369	267,500	6
16 Manitoba, Can.	341	317,500	3
17 Nebraska	310	212,000	2
18 Delaware	278	203,190	2
19 California	240	168,150	2
20 Alberta, Can.	205	223,000	3
21 W. Virginia	196	126,824	3
22 Wisconsin	177	125,500	2
23 Kansas	147	107,350	2
24 New Hampshire	130	107,750	1
25 Br. Columbia, Can.	110	110,500	2
26 Saskatchewan, Can.	115	114,500	4
27 Distr. of Columbia	106	73,500	1
28 Colorado	97	71,500	1
29 Florida	76	50,250	1
30 North Dakota	26	13,250	1
31 Arizona	22	15,500	1
32 Washington	20	12,000	1
33 Oregon	20	9,100	1
34 Wyoming	5	3,500	1
Разом	74,160	\$ 54,749,205	484

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ТА ВІДІЛІВ ПО МІСТАМ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

Ч. п.	Місто	Число членів	Ч. Відділів
1	Chicago, Ill.	7,874	19
2	New York, N. Y.	6,141	26
3	Philadelphia, Pa.	4,028	17
4	Cleveland, Ohio	3,425	10
5	Detroit, Mich.	3,306	7
6	Rochester, N.Y.	2,500	9
7	Toronto, Ont.	2,248	7
8	Newark, N. J.	1,779	9
9	Jersey City, N. J.	1,589	9
10	Montreal, Que.	1,106	7
11	Youngstown, Ohio	1,104	4
12	Buffalo, N. Y.	1,093	3
13	Chester, Pa.	964	4
14	Elizabeth, N. J.	830	5
15	Port Amboy, N. J.	768	3

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ТА ВІДІЛІВ ПО МІСТАМ

Ч. п.	Місто	Число членів	Ч. Відділів
16	Ambridge, Pa.	763	3
17	Boston, Mass.	718	3
18	Hartford, Conn.	702	2
19	Syracuse, N. Y.	690	2
20	Minneapolis, Minn.	682	2
21	New Haven, Conn.	625	2
22	Pittsburgh, Pa.	565	4
23	Allentown, Pa.	555	2
24	Ford City, Pa.	516	1
25	Passaic, N. J.	510	2
26	Auburn, N. Y.	485	3
27	Bayonne, N. J.	471	3
28	Utica, N. Y.	439	2
29	Woonsocket, R. I.	422	2
30	Bridgeport, Conn.	415	1
31	Baltimore, Md.	412	3
32	Scranton, Pa.	409	7
33	Trenton, N. J.	384	2
34	Wilkes Barre, Pa.	384	4
35	Olyphant, Pa.	373	5
36	Akron, Ohio	372	2
37	Curtis Bay, Md.	365	3
38	Troy, N. Y.	353	1
39	Amsterdam, N. Y.	335	1
40	Yonkers, N.Y.	333	1
41	Winnipeg, Man.	325	2
42	Windsor, Ont.	325	1
43	Campbell, Ohio	318	2
44	Aliquippa, Pa.	316	1
45	Fort William, Ont.	314	1
46	Carnegie, Pa.	303	5
47	St. Louis, Mo.	301	3

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ТА ВІДІЛІВ ПО ОД. ОКРУГ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

Ч.п.	Осідок Округи	Число членів		Разом	Число
		Дорослих	Молоді		Відділів
1.	Chicago, Ill.	5,798	3,050	8,848	34
2	New Bork, N.Y.	5,281	2,283	7,564	38
3	Philadelphia, Pa.	4,526	2,310	6,836	36
4	Toronto, Ont.	2,531	1,689	4,220	22
5	Detroit, Mich.	2,697	1,501	4,198	16
6	Cleveland, Ohio	2,743	1,413	4,156	16
7	Pittsburgh, Pa.	2,384	868	3,252	33
8	New Haven, Conn.	2,017	1,018	3,035	20
9	Rochester, N. Y.	2,005	986	2,991	9
10	Newark, N. J.	2,104	816	2,920	18
11	Frackville, Pa.	1,472	611	2,083	23
12	Jersey City, N. J.	1,409	651	2,060	12
13	Youngstown, Ohio	1,100	592	1,692	10
14	Utica, N. Y.	1,125	563	1,688	9
15	Minneapolis, Minn.	970	682	1,652	12
16	Perth Amboy, N. J.	1,139	449	1,588	15
17	Allentown, Pa.	1,122	405	1,527	13
18	Buffalo, N. Y.	1,023	493	1,516	10
19	Troy, N. Y.	827	483	1,310	7
20	Montreal, Que.	687	460	1,147	9
21	Scranton, Pa.	805	221	1,026	22
22	Passaic, N. J.	673	274	947	7
23	Boston, Mass.	547	365	912	5
24	Baltimore, Md.	585	307	892	8
25	Woonsocket, R. I.	613	257	870	9
26	Ford City, Pa.	513	332	845	6
27	Wilkes Barre, Pa.	568	197	765	9
28	Elmira, Pa.	378	227	605	5
29	St. Louis, Mo.	372	199	571	8
30	Springfield, Mass.	361	145	506	6
31	Smithmill, Pa.	282	149	431	12
32	Winnipeg, Man.	229	148	377	4
Необ'єдн. в окр. Відд.		802	328	1,130	17
Разом		49,688	24,472	74,160	484

Кінцеві таблиці представляють пересічну суму забезпечення членів по стейтам і статі членів. Вони виявляють, що середній рівень життя, що канадійські українці, хоч іх життєвий рівень й їх зарібки з куди нижчі від тих, що їх мають українці в ЗДА, куди більше цінять забезпечення й забезпечуються на суми далеко вищі від членів в ЗДА. Потішачим фактом є той, що й тут й там що-року збільшається висота забезпечення нових членів, крім деяких винятків, як напр. обниження пересічної суми забезпечення в 1959 р. в Альберті, Дистрикті Колумбії та в деяких мало активних стейтах. Найкраще під цим оглядом у ЗДА стоять стейти Нью-Гемпшир, Міннесота та Міннесота. В 1959 р. пересічна сума забезпечення нових членів перейшла 900 дол.

ПЕРЕСІЧНА СУМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЛЕНІВ ПО СТЕЙТАМ

Ч. п.	Стейт, провінція	Пересічна сума забезпечення	Всіх членів	Нових членів 1959
1	Alberta, Can.	\$ 1,098	\$ 920	
2	Saskatchewan, Can.	995	1,666	
3	Manitoba, Can.	931	1,142	
4	Br. Columbia, Can.	928	954	
5	New Hampshire	830	1,166	
6	Minnesota	804	988	
7	Quebec, Can.	801	1,062	
8	Ontario, Can.	785	1,236	
9	Michigan	774	1,326	
10	Rhode Island	763	957	
11	Ohio	759	925	
12	Pennsylvania	752	821	
13	Maryland	743	897	
14	New Jersey	740	877	
15	Colorado	737	934	
16	Delaware	730	1,000	
17	Kansas	727	788	
18	Missouri	725	760	
19	Indiana	724	894	
20	New York	713	865	
21	Connecticut	711	832	
22	Wisconsin	709	777	
23	Arizona	704	—	
24	California	700	1,100	
25	Wyoming	700	—	
26	Illinois	693	772	
27	District of Col.	693	615	
28	Nebraska	683	933	
29	Florida	660	500	
30	W. Virginia	647	500	
31	Massachusetts	642	813	
32	Washington	600	833	
33	North Dakota	507	—	
34	Oregon	455	—	
Загальна пересічна		\$ 738	\$ 901	

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — ЦЕ СУТО ДЕМОКРАТИЧНА УКРАЇНСЬКА БРАТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ. СТАТИ ПІ ЧЛЕНОМ, — ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ І ВАШИХ РІДНИХ МАТЕРІАЛЬНО, ЦЕ ЗНАЧИТЬ БУТИ СПІВІСЛАННИКОМ ПОГО НАДБАНЬ І ВИБІРАТИ, ЧИ БУТИ ВИБРАНИМ В ПОГО БЕРІВНИ ОРГАНІ.

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ПО СТАТІ І ПО СТЕЙТАХ

(Стан з 31-го грудня 1959 р.)

Стейт	Дорослі Чол.	Молоді жінки разом	Дор. 1	Молоді жінки разом	Дор. 1
1 Pennsylvania	6,250	5,027	11,277	2,588	2,286
2 New York	5,917	4,584	10,501	2,631	2,313
3 Illinois	3,243	2,436	5,679	1,511	1,477
4 New Jersey	3,282	2,583	5,865	1,249	1,163
5 Ohio	2,056	1,906	3,962	1,154	1,011
6 Ontario, Can.	1,848	975	2,823	866	879
7 Michigan	1,274	940	2,214	595	563
8 Connecticut	1,141	878	2,019	537	481
9 Quebec, Can.	504	354	858	263	232
10 Minnesota	415	259	674	240	210
11 Rhode Island	290	234	524	169	149
12 Maryland	314	259	573	111	122
13 Missouri	288	220	506	147	133
14 Mississippi	151	160	301	120	85
15 Indiana	137	115	252	58	59
16 Manitoba, Can.	164	47	211	66	64
17 Nebraska	89	71	160	94	56
18 Delaware	109	89	198	50	30
19 California	94	68	162	43	35
20 Alberta, Can.	108	29	137	38	32
21 W. Virginia	55	70	125	35	36
22 Wisconsin	66	42	108	38	31
23 Kansas	45	36	81	24	42
24 N. Hampshire	53	38	91	15	24
25 Br. Col., Can.	52	25	77	20	22
26 Saskatchewan	53	7	60	29	26
27 Distr. of Col.	54	25	79	16	11
28 Colorado	41	34	75	12	10
29 Florida	26	29	55	14	7
30 No. Dakota	7	2	9	11	6
31 Arizona	12	7	19	11	3
32 Oregon	8	5	13	—	4
33 Washington	9	6	15	3	5
34 Wyoming	3	5	5	—	5
Разом	28,135	21,553	49,688	12,870	11,602
				24,472	74,160

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ І СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ВІКОМ

вік	Молодь			Дорослі			Разом		
	ч. чл.	сума заб.	чл.	чл.	сума заб.	чл.	чл.	сума заб.	
0	440	393,000				440		393,000	
2	692	607,000				692		607,000	
3	819	688,000				819		688,000	
4	933	766,000				933		766,000	
5	987	785,000				987		785,000	
6	1,200	924,500				1,200		924,500	
7	1,152	848,700				1,152		848,700	
8	1,295	927,200				1,295		927,200	
9	1,384	956,850				1,378		956,850	
10	1,378	929,150				1,378		929,150	
11	1,227	802,550				1,227		802,550	
12	1,452	937,550				1,452		937,550	
13	1,869	1,170,150				1,869		1,170,150	
14	1,817	1,139,200				1,817		1,139,200	
15	1,152	708,487	22	4,500		1,158		712,987	
16	1,032	604,287	1,053	19,000		1,054		623,257	
17	1,020	590,307	1,722	57,000		1,090		647,307	
18	917	519,806	803	79,500		1,017		599,306	
19	639	258,082	211	179,750		850		537,832	
19	441	240,150	1,392	214,000		674		454,150	
20	330	184,529	1,959	193,260		562		377,779	
21	306	165,832	100	209,500		523		375,332	
22	270	150,760	6	264,250		538		415,010	
23	237	129,656	70	238,500		520		368,156	
24	206	113,179	233	271,000		524		384,179	
25	190	95,486	217	300,750		545		396,236	
26	153	87,614	232	286,250		505		373,864	
27	171	87,921	645	388,000		641		473,921	
28	144	78,171	2,014	372,000		602		450,171	
29	125	66,990	352	481,500		716		548,490	
30	123	63,338	470	542,500		768		605,838	
31	85	46,062	458	658,000		888		704,062	
32	62	31,224	591	852,000		1,115		883,224	
33	35	17,011	355	1,069,500		1,427		1,086,511	
34	19	7,238	318	1,344,500		1,741		1,351,738	
35	21	7,321	268	1,506,000		1,980		1,513,321	
36	9	3,135	283	1,610,000		2,035		1,617,470	
37	15	5,180	2,047	1,604,500		2,056		1,607,635	
38	25	8,037	1,840	1,463,500		1,855		1,468,680	
39	22	7,740	1,575	1,245,500		1,600		1,253,537	
40	20	6,259	1,475	1,200,500		1,497		1,208,240	
41	14	4,572	1,341	1,102,500		1,361		1,108,759	
42	9	2,874	1,135	907,500		1,149		912,072	
43	3	892	1,237	919,500		1,246		994,374	
44	3	888	1,189	1,013,500		1,192		920,392	
45	6	1,850	1,295	851,500		1,294		1,014,388	
46	1	276	1,090			1,096		853,350	
47	—	—	1,094	873,732		1,095		874,008	
48	—	—	905	733,989		905		733,989	
49	1	286	887	692,000		888		692,286	
50			816	646,500		816		646,500	
51			712	546,225		712		546,225	
52			647	480,250		647		480,250	
53			671	494,221		671		494,221	
54			622	460,250		622		460,250	
55			653	462,714		653		462,714	
56			642	474,000		642		474,000	
57			587	410,750		587		410,750	
58			564	386,958		564		386,958	
59			682	457,250		682		457,250	
60			761	520,500		761		520,500	
61			962	645,197		962		645,197	
62			1,030	712,750		1,030		712,750	
63			1,207	828,000		1,207		828,000	
64			1,170	822,940		1,170		822,940	
65			1,072	781,006		1,072		781,006	
66			1,028	749,377		1,028		749,377	
67			841	609,211		841		609,211	
68			646	472,424		646		472,424	
69			595	455,250		595		455,250	
70			491	388,168		491		388,168	
71			545	437,462		545		437,462	
72			425	341,914		320		341,914	
73			320	253,152		269		253,152	
74			269	216,943		203		216,943	
75			203	169,791		161		169,791	
76			146	133,236		146		133,236	
77			102	114,250		102		114,250	
78			78	82,131		78		82,250	
79			41	62,250		41		62,250	
80			39	27,372		39		27,372	
81			27	31,500		27		31,500	
82			18	20,500		18		20,500	
83			10	12,562		10		12,562	
84			6	7,250		6		7,250	
85			3	6,000		3		6,000	
86			2	1,750		2		1,750	
87			5	1,500		5		1,500	
88			3	4,000		3		4,000	
89			1	3,000		1		3,000	
90				500				500	
91									
92									
93									
94						1		500	
95			1	500				500	
96									
97									
98									
99									
	24,472	16,277,730	40,688	38,470,475		74,160		54,748,205	

Роман Придтків

ГАРНЕ І КОРИСНЕ ВИДАННЯ

(2)

Вкінці, по багатьох літах, музика до струнного та ядерного власного лібретта, з додатком особи Андрія, якого в Шевченковій поезії немає, була більш-менш усталена, а фортепіанно-вокальна партитура в 1891 р. П. Молчановим зредатована і начисто переписана. Однак і після того, як миколайський диригент оркестри С. І. Зельцер оркестрував твір, Аркас робив у ньому уліпшення та зміни, особливо в третій дії. Нарешті фрагменти опери, між ними увертюра, антракт до третьої дії і Козачок були на симфонічному концерті в Миколасі в березні 1897 р. диригентом Л. А. Шедрином із замінним успіхом виконані. Описав, коштом композитора, друкованого видання опери (без прізвища композитора) в 1897 р. Кропивницький замовив для свого театру оркестрацію опери у Г. Волячека, вчителя музичної школи в Києві. Прем'єра опери не відбулася в Одесі, як планувалося, але із-за задержки цензури, в Москві 12-го лютого 1899 р. з чотирма повтореннями виставили того самого місяця. Співаки Олена Ратмірова, Дарія Шевченко-Гамалія, Микола Глоба, Василь Розсудов-Кулябко, диригував Матвій Васильєв-Святосенко, козачок ставив балетмейстер Вач. Ніженський, а декорації робив арт-малер Денисов. Успіх був незвичайний. Тим часом композиторів внаслідок хвилювань спаралізувало праву руку, і він не тільки не міг прихити на прем'єру своєї опери, але взагалі більше не міг грати на фортепіані. І хоч його просив Кропивницький писати до своїх текстів Наймицький, Енеїда або Вія, однак про творення нової опери Аркас не міг навіть думати. Однак енергія не покидала Аркаса, він був діяльний в творчій "Провсвіт" та школи на українській мові в Миколасі і навіть написав пізніше популярну ілюстрацію "Історію України".

Після успіхів "Катерини" в Москві зацікавилися цією оперою країни театру України. О. Суєлов, що не міг дістати оркестраційного матеріалу, який зладив для Кропивницького Волячек, замовив його в одеського скрипала Валіна. А театр Ярошенка мав таку дилетантську оркестрацію, що перша вистава "Катерини" у Варшаві мала навіть неприхильні оцінки польських часописів. Різні неавторизовані версії "Катерини" так спотворювали твір, що композитор звернувся до диригента одеської опери Г. Прибіка з проханням златити партитуру опери, яка могла б слугувати для повної театральної і зредукованої оркестри. Прибік виконав цю працю 1903-го року, і тоді Аркас замовив кілька відписів цієї музичальної версії. Ця праця не відповідала вже новітнім вимогам, і в останні часи Г. Таранов зладив поліпшену партитуру, яка

все ж не є свobodно перекомпонованою для оркестри музикою, такою, яку колись якійсь артист-композитор виконав. То ж справа оркестрового тексту була б уже давно розв'язана, якби композитор не боявся сам укласти повної партитури опери, як це зробив А. Вахнянин для своєї "Купала". Взагалі Аркас проявляв у відношенні до композиції свого твору якусь дилетантську скромність і недовір'я у власні сили, навіть тоді, коли "Катерина" пішла триумфально в світ. Маю на думці літ Аркаса до Саксаганського, де він називав свою оперу "слабкою".

А властива музика опери — включно зі співами, — як є в друкованій фортепіанній партитурі, як-но так щедро подарувало В-во "Рампа", на сцені драматизму та тонким відчуттям душевного настрою діючих осіб, рисами, притаманними великим операм. Оперу об'єднує у великій мірі музична індивідуальність героїні, Катерини, яку в першій дії характеризує динамізм, в другій — смутком та внутрішнім конфліктом, а в третій — трагізм. Хоч музичний фон з локальними партіями не всюди достатньо спосний, тематична розробка і контрапунктизна характеристика, яка давала б супроводити інструментальним інтерлюдом більше живучості та баристості, майже відсутні, все ж таки входи в опері відчужаються якраз яскравим народним колоритом і мелодійністю, яку слухач легко запам'ятовує. Навіть речитативи опери незвичайно наспівані і припасовані до характеру української мови, що надає їй власного оригінального виразу. Особливо дует Андрія і Катерини, на фоні мішаного хору за сценою "Ой на горі, на горі", та інші хорові епізоди як "Ой у неділю" — по-українськи Аркаса як тонкого знавця української народної музичної творчості.

Пісня парубків "Гей по сину морі" заснована на фігурації оркестрових басів, дуже добре характеризує молодечку задрикуватість, а безпосередньо потім вступає хор з "Веснянкою", яка включається в спільний мішаний хор "Веселу нічку справляємо" і "Вкраїнською любов, веселий наш краю", що закінчує цю живу спену козачком, одним з найкращих музичних епізодів опери, показують, як глибоко нав Аркаса хорова архітектурні можливості сцени. В кінці треба звернути увагу на козачкову пісню в третій дії, яка хоч лірично й мелодійно тепла та щира, має в собі щось, що дає слухачеві передчуття трагічної розв'язки. Цю трагічну колісанку сучасні виконавці оперних театрів на Україні перетворюють до Ес молівої (Мі бемольної) тонації, досягаючи таким способом більшого напруження, ніж це визначив композитор.

Риболовля на Великих Озерах

Коли 22 березня 1955 року на річковий південного заходу Америки бушувала дика буря і захопила в свій крутий південний Онтаріо, тоді на озері цієї провінції — яким 2.000 миль від океану — розігралася справжня морська драма. П'ять торговельних рибалок — капітан Герольд Янг, Гордон Рокефелер, Джан Шішковиц, Гордон Мескар і Джан Вилсон — на покладі рибальського корабля "Сіско" розпочали змагання зі сніговим вирахом і бурними льодово-холодною водою серед озер Ірі, що є найбільшій на півдні, висуненим озером групи "Грейт Лейкс". Тим часом їхні жінки і приятелі по домах у Порт-Довер, Онт., ловили кожний звук їхніх короткохвильних радіопаратів і молилися, щоб почути бо-дай коротеньку вістку-потвердження, що корабель з їхніми рідними ще втримається на хвилях.

За кілька мінут до 7-го год. вечора крізь тріскучу статичну електрику в радіопараті прорвався слабкий голос капітана Янга; його коротке повідомлення навіяло всіх холодно: "Корабель набрав води, ми потребуємо негайно допомоги!" В міру того, як буря розстала і внемовлювала всі спроби помічі, а довгі мінут без вістки з корабля розтягнулися в цілі години. Досвідчені рибалки на континенті тільки похитували сумно головами.

Раннім ранком наступного дня один літак відкрив корабель "Сіско" у віддалі 25

Антракт до другої дії формально не зрівноважений, навіть в 40-59 тактах без мелодійної лінії, а недостатньо симфонічно задумана увертюра своєю секційною конструкцією не підходить для поважного оперного твору. Все так і єстило самостійних інструментальних епізодів антракту до третьої дії та Козачок задовольняють слухача і звертають на себе увагу, дозволяють йому забути менше яднатні пасажі.

Ось так представляється опера "Катерина", визначний український твір мистецтва і, на мою скромну думку, один з найвидатніших музично-драматичних творів слов'янського світу. "Катерина", як музикальна драма, свідчить про ту моральну чистоту української смі, якою наш народ дорожить, і тому не дивно, що як Шевченкова поезія, так само і опера "Катерина" діють протягом більше як шестидесяти років удосконалюючи та убагачуючи.

Видання "Катерини" появилася дуже вчасно — якраз перед сороком роковинами смерті Т. Шевченка, що одухотворив М. Аркаса виразити реалістично на сцені при допомозі музики, мови, серця. Кожний, хто вмів читати музику, нот, кожний, хто грав на фортепіані, повинен мати, як настільну, цю чудову книгу.

мил на захід від Порт-Довер. Корабель перекинувся круто під ударами хвилі, що перли його в напрямі піскового низького бережжя. Члени залогі корабля, заприпитавши літак, розпочали вимахувати руками, але щойно пізно по полудні, коли хуртовина втихла, можна було переїздити півзмерзалих, вичерпаних рибалок на бережжя. Та одного з помічів них бракувало: Джана Вилсона змила хвиля з покладу попередньої ночі.

Така трагедія не була рідкістю в житті комерційних рибалок на Великих Озерах. Вони залишають свої мальовничі портові оселі в березні і аж до вітряного грудня займаються закладанням рибальських сіток. Вони кидають в морозний вітер, пливучий кризі, непрохливий мряці, гострим, як ніж, підводним скелям, небезпечним мілізіам і бурхливим літнім громолицям.

Але саме ранньою весною і пізньою осінню ловля риби була найбільшій і тоді рибалка на Великих Озерах мусить ставити чоло найбільшій небезпеці. В ту пору холодне повітря з північної Канади і тепле повітря з Карайських островів часто зустрічається і зударяться над північним-заходом Америки, спричиняючи дощові завірюхи, сльоту, град, сніг та вітри, що осягають швидкості гургані; вітри перекидають води Великих Озер в кипучу масу гнівних бурин, що не раз затоплювали і 9.000-тоннові озера вантажні кораблі.

Але навіть найбільш обережний капітан мусить ризикувати на такий ризик, якщо він є гордим власником рибальського судна. Тридцять років тому оформлено вперше той тип корабля в доках "Гері Гембел Шпярдс" у Порт-Довер і з тієї пори цей особливий рід судна став улюбленим засобом рибальства у Канаді й ЗДА.

"Табоут" — це короткий, весьцй сталі, корабель, що нагадує однаполюбний човен-хату; ширина цього судна вносить четвертину його довжини; довжина була б рідна — 40 до 65' стіп, отже ширина була б 10 до 16 стіп. Не зважаючи на свою незурганість, це судно — неначе сідляча на воді качка — є дуже справне і може витримати плавбу навіть під час найгіршої бурі і не перекинеється.

Кадоб такого судна є зі сталевих плит, 3/16 інча зав-гущини; це вможливило йому пролітати крізь пливучу кригу без шкоди для себе. Плити ці є зварювані і можуть витримати всі удари бурхливих озер. Палуба є теж зі зварюваних плит; тільки по обох сторонах є по два отвори у формі дверей та великий простір на задньому кінці корабля. Іх можна закрити важкими одноінчовими дерев'яними дверима і грубою просмоленою парусиною. Але ці пукти є якраз найбільшійми в опанцеренні судна, бо важкі хвилі нерідко розбива-

ють двері і роздирають парусину на шматки.

В часі небезпеки залогі судна скривається в стерго-ві частині судна — це кімната в формі скриньки з вікнами з непрохливого скла, що вистає декілька стіп понад головну палубу. Як цього судно втримається на поверхні води, а його дізельні мотори, порушувачі ропою, є справні, рибалки є безпечні і мають запевнене огрівання, бо мотори, приміщені під "стерговію кімнату", поста-чають відповідне огрівання. Якщо мотори відмовляють по-слуху, тоді рибалкам грозить смерть від холоду, навіть якщо б корабель і далі був справний та міг витримати бурю.

Судно типу "Таг" коштує від 10 до 25 тисяч дол., залежно від своїх розмірів, і звичайно є рівноцінним ошадно-стей людині продовж половини її життя. Із 220 таких суден в портах Великих Озер майже половина належить індивідуальним приватним власникам; звичайно це є підприсметою однієї родини: батько є капітаном, а його син і кузени — рибалками на цьому судні. Решта суден належить 35-ти канадійським рибним фабрикам. Залог тих суден працює за винагороду в улюбленій формі.

Збірна вартість канадійської великоозерної рибальської флотії, що включас судна, моторівки, веслові човни, сіті і інші знаряддя — вносить приблизно 8 мільйонів дол. Для ілюстрації й порівняння: ціла загально- канадійська річна ловля дає 1.300 мільйонів фунтів риби вартістю 150 мільйонів доларів.

Сьогодні одну третину всієї риболовлі на Великих Озерах постачас озеро Ірі з його блакитним макреллю. В останніх десятиліттях ловля двох найвартісніших і найчисленніших риб у Великих Озерах — озераго пеструга і білої риби — нагально зменшилася внаслідок зросту числа рибних шкідників — "сі ле м'єр". Крім того горілий Великий Озеру звабилося меншвартівне рибне сміят. "Сі ле м'єр" — це рід аугра, паразита, що кормиться кров'ю і соками інших риб. Той шкідник майже цілковито знищив озераго пеструга в озерах Міннісоти і Гіорон. З черги сміят, дрібна й ясодна риба розмножилася за останніх 25 років до тієї міри, що стала найчисленнішою групою риб у водах Великих Озер.

Рибальство на Великих Озерах започаткували прибульці з Нової Англії, Нової Шкотії та Ньюфаундленду рибалки. Також іммігранти-рибали з Англії та Шотландії поселилися в зискових рибальських портах. Сьогодні нащадки тих перших поселенців все ще створюють більшість великоозерних рибалок, але ряди цих останніх недавньо збільшилися великим числом рибалок з таких надморських країн як Норвегія, Голландія, Латвія, Литва.

Більшість тих нових іммігрантів поселюється над озером Ірі, бо маючи 9.940 квадрат миль водної поверхні, це озеро є найбільшійою в світі внутріконтинентальною "морською фармою".

Пересічка риболовлі на озері Ірі (канадійська й американська разом взяті) приносить 60 мільйонів фунтів риби, тоді як з усіх Великих Озер риболовля дає 120 мільйонів фунтів. Більше, як половину риболовлі на озері Ірі здобувають канадійські рибалки.

Перевага риболовлі на озері Ірі має свою причину в тому, що воно є незвичайно плитке — пересічно 58 стіп. Тому його врожайні мілини і підводні піскові лани вирощують масу дрібних животинок і рясин, що ними кормляться 91 родів риби. З них комерційно найважливіші є блакитна і жовта макрель, біла риба, сіско (оселедець), ербійний окунь, сміят і осеєстр. Озерний пеструг не може жити в плитких водах озера Ірі.

Та на диво, плиткість озера Ірі є найкращим приятелем рибалки, бо дає йому добру ловлю, але водночас є його найбільшійм ворогом, бо через плиткість води того озера прямо киплять бурями за кілька мінут під подувом гурганних вітрів. Крім того подороження озера Ірі — розтягненість в південно-східному напрямі — вможливило переважно південно-західним вітрам вдарити на всю довжину його вод, знижуючи їхній рівень при західному поберрежі навіть на 10 стіп і настільки ж поглиблюючи про-сілежню сторону. Побереж-

НОВЕ ДОСЯГНЕННЯ

Згідно з повідомленням Вашингтонського університету в Сіетл, цього місяця д-р Ц. М. Суховерський з Едмонтону, Альберта, Канада закінчив успішно факультет бібліотечарських наук і отримав академічний ступінь магістра наук в бібліотечарстві.

Д-р Суховерський родився в Чернівцях, Буковина, де 1937 р. закінчив факультет права, а 1939 р. отримав докторат політичних наук.

На Буковині і на еміграції брав активну участь в суспільно-громадському і політичному житті.

До Канади прибув весною 1949 року і включився від самого початку в організаційне життя УНО, спершу в філії УНО Реджана, Саск, пізніше в Едмонтоні, Альберта, з раними Крайовою Екзекутиві УНО відвідав кілька разів більші українські осередки в провінції Саскачеван, Альберта і Бритиїська Колумбія. Д-р Суховерський був вибраний головою ПЕ УНО Західної Канади (1950), членом КЕ УНО (1951), заступником голови Головної Управи УСГ і членом Президії УНО (1956). Альбертійський університет в Едмонтоні іменував д-ра Ц. М. Суховерського бібліотечарем, де 1-го вересня він очолює відділ історії, соціальних і політичних наук в університетській бібліотеці.

Допінуючи заслуги і вартість Українського Народного Союзу для українців на американському континенті, д-р Суховерський спричиняє до заснування Відділу УН-Союзу в Реджайно, Саск.

До створення Південної Африки, Платинесбургу, прибула з Голландії розведена дружина багатого фермера Дейнда Пратта, який важко поранив у бою прем'єра Гендріка Верверда. Пратт просив її прибути на його судовий процес та при цій нагоді заморитися. Однак після приїзду туди — вона зникла. Згодом добили, що її експонували за загрози до одного з тамтешніх кавейт агентів уряду, який править по диктаторськи.

Сенатська комісія для закордонних справ затвердила сім інших номінацій на амбасадорів і послів, в тому номінацію Крістіана М. Рандіалла на амбасадора до Чехословаччини.

Порт-Довер, містечко, що нараховує 2.600 мешканців і дрмас на високому березі на протилежних берегах озера, проти широкіх піскових узбережж, чваниться своєю найбільшою в світі солодко-водною рибальською флотією. Щорічний прибуток Порт-Довер складається з одного мільйона доларів від літніх вакаційників, півтора мільйона з різних дрібних підприємств та трьох мільйонів доларів з рибальства.

Героями для мешканців Порт-Довер є капітани рибальських кораблів. Добробут того містечка залежить саме від тих капітанів. Їхня праця нелегка.

Крім відваги взяти на себе відповідальність за ризикуючи своїм життям і життям членів залогі корабля, вони мусять знати, куди пересуватися маса риби в різну пору року, вони мусять вміти відшукувати сіті закладені кілька днів раніше, не втрачаючи при тому зайво часу; вони варті мусять вміти розпізнавати погоду і бути вправними судноплавцями.

Не зважаючи на весь ризик, розмірно малу винагороду і трудощі засвоєння рибальського ремесла, що займає ціле життя, у Порт-Довері одне жартівливе порівняння й має серйозне значення: у рибалки є стільки ж само можливості покинути рибальство, що й у риби, яка хотіла б перестати плавати.

Країна дінозаврів

Чи Канада дуже стара? Науковці все ще пробують устатити відповідь на це питання. Покинуто долини Ред Дер — т. зв. "bedland" провінції Альберти — викопано найраніших жителів цієї землі. Там теж заховалися незвичайно правдані форми життя. Ця 300-милева долина скриває в собі найбільш суцільні залишки віку дінозаврів з-поміж усіх досі відкритих. Від 1912 року, коли започатковано дослідження в тому районі, відкрито і перевезено до музеїв понад 30 цілих скелетів зворот першої первісної доби. Крім того є там ціла низка скаменілих залишків, включно з частково скаменілого лісу, збереженого в велетенському прощарку вугілля.

Однак найбільш захоплюючими знахідками є живучі там залишки колишнього тропічного життя в Канаді з-поміж багатьох тисяч літ. Незвичайні створіння, як рогата попуха, тонкокіпня ося, коріпін, білі муралі та соціалістичні паук, все це прокинулося в скелях і розкопках. Вузькі-тараканці, крутоносі гадюки і смертоносні пауки "чорна вдова" не належать там до рідкістної. Навіть півтропічна рослина юкка все ще росте в долині Ред Дір.

До цікавіших залишків у цій долині належать скелетні форми "гуду". Внаслідок столітніх ерозій ґрунту осталися скелетні скелі — деякі 120 стіп заввишки; своїми численними наверхтованнями вони унаглядують преміальні скелетні форми.

До цікавіших залишків у цій долині належать скелетні форми "гуду". Внаслідок столітніх ерозій ґрунту осталися скелетні скелі — деякі 120 стіп заввишки; своїми численними наверхтованнями вони унаглядують преміальні скелетні форми.

До цікавіших залишків у цій долині належать скелетні форми "гуду". Внаслідок столітніх ерозій ґрунту осталися скелетні скелі — деякі 120 стіп заввишки; своїми численними наверхтованнями вони унаглядують преміальні скелетні форми.

НАРАДИ ПЛАСТОВОГО АКТИВУ

Подасмо до відома всіх пластуців на терені ЗДА, що з ініціативи РЕФЕРАТИВ ВІСНЮКІВ ЗДА І КАНАДИ, відбудеться

в днях 3-го — 5-го вересня ц. р. на терені ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ в ІСТ ЧЕТТЕМ, Н. П.

НАРАДИ ПЛАСТОВОГО АКТИВУ ОБИДВОХ КРАЇН

До участі в нарадах закликаємо всіх Членів Пластового Сеньйорату та старшого Пластування, що є зазначеною або мають намір бути в активній Пластовій праці. НАРАДИ МАЮТЬ ДИСКУСИВНИЙ ХАРАКТЕР.

- Провідні теми дискусій:
1. Рівняний образ Пластового руху під сьогодишню пору і можливості на найбільш майбутнє;
 2. Позиція Пласту у відношенні до українського і позаукраїнського світу.

Точна програма наради буде подана на місці.

Початок наради: СУБОТА, 3-го ВЕРЕСНЯ 1960 — год. 12:00 год.

КРАПОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА в ЗДА

СТАРАННЯМ ТОВАРИСТВА УКРАЇНЦІВ "УГНІВЩИНА" в АМЕРИЦІ

відбудеться

у понеділок, 5-го вересня 1960 р.

(ДЕНЬ ПРАЦІ)

у ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.

ДРУГИЙ З'ІЗД

УРОДЖЕНЦІВ І КОЛИШНІХ ЖИТЕЛІВ

міста Угнова й Угнівщини

ПРОГРАМА:

- 1) В год. 10:00 ранку, в українській греко-католицькій церкві св. Петра і Павла СОВОРНА СЛІЗКА БОЖА, в пам'яті Українського Народу та НАНАНЦІА до померлих Заслужих; Після Богослужб, в залі УН-Союзу, ви Фіт вулиці 2) Виспучування у прощарку книги; 3) Співня пересудас; 4) Відкриття З'їзду; 5) Обрання Президії; 6) Прити; 7) Доповіді: про м'єр-ін: адв. В. ПЕТРИШІНА та В. ВОРОНИЧІ; 8) Згодиження з діяльністю Т-ва "Угнівщина"; 9) Дискусія; 10) Схвалення резолюцій; 11) Закриття З'їзду.

Після З'їзду БЕНКЕТ з містечком частинною.

До численної участі в З'їзді та Бенкеті запрошуємо всіх Земляків з Угнова й Угнівщини та Українське Громадство.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

Український Музичний Інститут — у Нью Йорку

149 — 2-га Евею — НЬО ПОРК, Н. П.

В ПИСИ

на шкільний рік 1960-1961

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ І УЧИТЕЛІ:

ФОРТЕП'ЯНО: М. Байлова, В. Грудин, Д. Карнович, д-р З. Дісько, Г. Мірошніченко, М. Подєвський, І. Сиренчикова, Е. Чачельська, К. Чуча, СКРИПКА: А. Бучинська, В. Циско, ВІОЛА: В. Циско, ВІДБОВОНЧЕЛІ: І. Недільський, І. Подєвська.

Концертна класа фортепіано і група завантажених: Любка КОЛЕССА.

Піврічні і річні іспити, повідомлення-свідчення.

Учніські вступи та концерти, участь в конкурсах.

Знижка оплат для незможних, а пільгових учнів.

Початок навчання: у ВІСНОК, 6-го ВЕРЕСНЯ 1960 р.

ІНФОРМАЦІЯ І ВПИСИ: 31-го серпня, 1, 2, 6 і 7-го вересня 1960 року, від год. 6-7 веч., в приміщенні Українського Музичного Інституту — 149 2-га Евею, (між 9 і 10 вул.), або телефонічно на ч. SP(ring) 7-0325, від год. 8:00 до 9:00 веч.

НАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛУБ — в НЬО ЙОРКУ

власновус з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

в днях 3-го, 4-го і 5-го вересня 1960

на БАСЕІНІ "СОЮЗІВКИ"

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

за першества СУАСТ-Схід

Змагання відбудуться

у СЛІДУЮЧИХ КОНКУРЕНЦІЯХ:

ЖІНКИ: довільний: 50 м.; 100 м.
грудний: 100 м.
грудний: 50 м.
грудний: 3 × 50

МУЖЧИННИ: довільний: 50 м.; 100 м.; 400 м.
грудний: 100 м.
грудний: 100 м.
метеліком: 50 м.
грудний: 4 × 50 довільним
грудний: 4 × 50 зміниним

ЮНАЧКИ: довільний: 50 м.
грудний: 50 м.

ЮНАКИ: довільний: 50 м.
грудний: 100 м.

До конкуренції юначок і юнаків, допускається змагання починає 16 років.

Змагання можуть брати участь тільки у двох індивідуальних конкуренціях.

Зголошення до змагань проситися висилати до 31-го серпня ц. р. на адресу:

Mr. Ihor VOYEVIDKA

High Point Lodge — Bolton Landing, N. Y.

Змагання будуть про змагання нічлігів на "Союзі" на час змагань:

"SOYUZIVKA"

З'явився негайно осліплюче світло, яскраво палаючий череп спалахнув в темноті.